

1. Поняття про динамічні габарити автомобіля.

У процесі руху на автомобілі водій постійно здійснює маневрування: під час початку руху, перестроювання на смуги руху, поворотів, розворотів і т.п.

Техніка виконання власне початку руху розглянута на першому уроці, однак Правилами дорожнього руху передбачений ряд умов, що стосуються виїзду на дорогу.

Пам'ятайте! *Перш, ніж виїжджати на дорогу на автомобілі, ви повинні освоїти елементи початку руху, перемикання передач і керування органами управління автомобіля на закритій території.*

Тактика водіння автомобіля включає сприйняття дорожньої обстановки, розподіл уваги, вибір і ухвалення правильного рішення і створення тактичного плану наступних дій і їхню реалізацію. Варто особливо підкреслити, що всі ці елементи виконуються в русі і при постійній зміні дорожньої обстановки.

Під час руху на автомобіль діють різноманітні випадкові фактори, які можуть змінити напрямок руху. До них варто віднести удари коліс об нерівності дороги, зміни поперечного нахилу проїзної частини, бічний вітер і т.п. Навіть на прямолінійних відрізках дороги автомобіль рухається не прямолінійно, а по кривих великих радіусів (рис. 1.63).

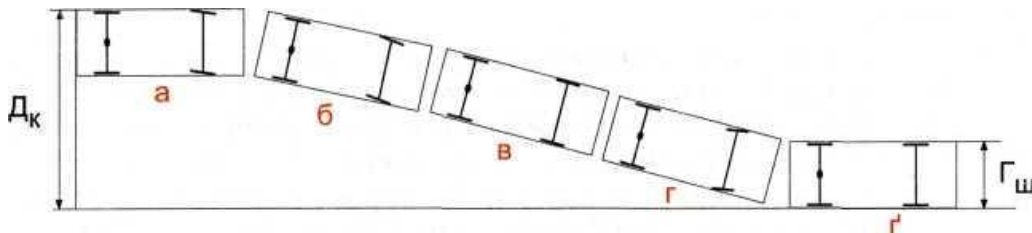

Рис. 1.63. Динамічний коридор автомобіля при прямолінійному русі: а — поворот передніх коліс праворуч; б — криволінійний рух автомобіля за час реакції водія; в — поворот передніх коліс у положення прямолінійного руху; г — коректування напрямку руху поворотом передніх коліс уліво; (г' — поворот передніх коліс у положення прямолінійного руху, D_k — динамічний коридор; $\Gamma_{ш}$ — габаритна ширина

Внаслідок безперервного коректування траєкторії руху смуга руху автомобіля, що рухається, перевищує його габаритну ширину, і така смуга **називається динамічним коридором**. Ширина динамічного коридору залежить від довжини автомобіля, швидкості руху і здатності водія вчасно реагувати на відхилення автомобіля. Дослідженнями встановлено, що при швидкості руху 35 км/год динамічний коридор перевищує габаритну ширину на 30-40%, а при швидкості 70 км/год — на 60-70%.

Динамічний коридор значно збільшується при криволінійному русі (рис. 1.64) і для одиночного автомобіля визначається по формулі:

$$D_k = R_z - \sqrt{R_z^2 - (L + C)^2} + \Gamma_{ш}$$

де: D_k — динамічний коридор; R_z — зовнішній радіус повороту,
 L — база автомобіля, C — передній звис.

Зміна динамічного коридору автомобіля із причепом показана на рис. 1.65.

Для впевненого руху по обмежених проїздах і площадках водій повинен відчувати габарити свого автомобіля, чітко представляти траєкторію руху як передніх, так і задніх коліс на поворотах і розворотах, що досягається тренуванням.

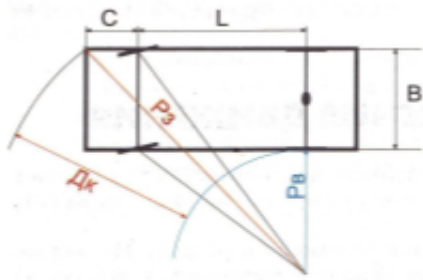

Рис. 1.64. Динамічний коридор автомобіля на повороті

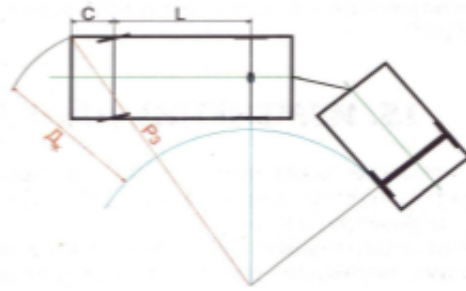

Рис. 1.65. Динамічний коридор автопоїзда

2. Виїзд на дорогу.

Пам'ятайте! Перед початком руху, перестроюванням і будь-якою зміною напрямку руху водій повинен переконатися, що це буде безпечно і не створить перешкод або небезпеки іншим учасникам руху.

У реальній обстановці можливі три варіанти виїзду на дорогу: з поворотом праворуч, прямо і з поворотом ліворуч.

Пам'ятайте! Виїжджаючи на дорогу з житлової зони, дворів, місць стоянки, автозаправних станцій та інших прилеглих територій, водій повинен перед проїзною частиною або тротуаром дати дорогу пішоходам і транспортним засобам, що рухаються по ній.

Перший виїзд на дорогу доцільно відпрацювати із поворотом праворуч, оскільки в цьому випадку у вас буде менше конфліктних точок з іншими учасниками дорожнього руху. Схема виїзду на дорогу з поворотом праворуч показана на рис. 1.66.

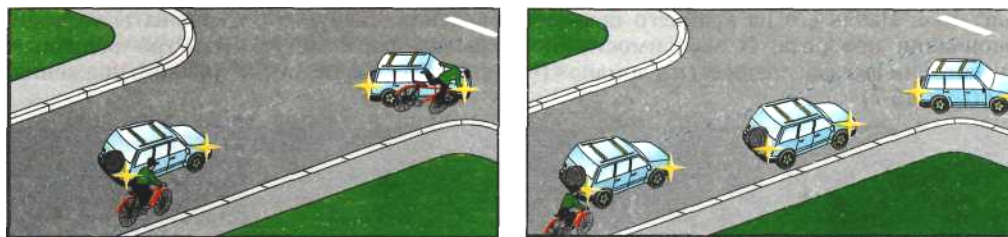
Рис. 1.66. Порядок виїзду на дорогу із поворотом праворуч

Процес виконання виїзду на дорогу можна умовно розділити на такі етапи.

1. Зайняти крайнє положення на проїзній частині (рис. 1.66 положення 1).

Слід зазначити, що не можна ототожнювати вимогу "водій повинен завчасно зайняти відповідне крайнє положення на проїзній частині" з вимогою "зайняти крайню праву смугу". Крайня права смуга може бути настільки широкою, що по ній можуть рухатися і два автомобілі, а "крайнє праве положення" має на увазі, що правіше не зможе розміститися навіть двоколісний транспортний засіб (рис. 1.67).

Пам'ятайте! Правилами дорожнього руху передбачено, що у випадку перестроювання водій повинен звільнити дорогу транспортним засобам, що рухаються в попутному напрямку по тій смугі, на яку він має намір перестроїтися.

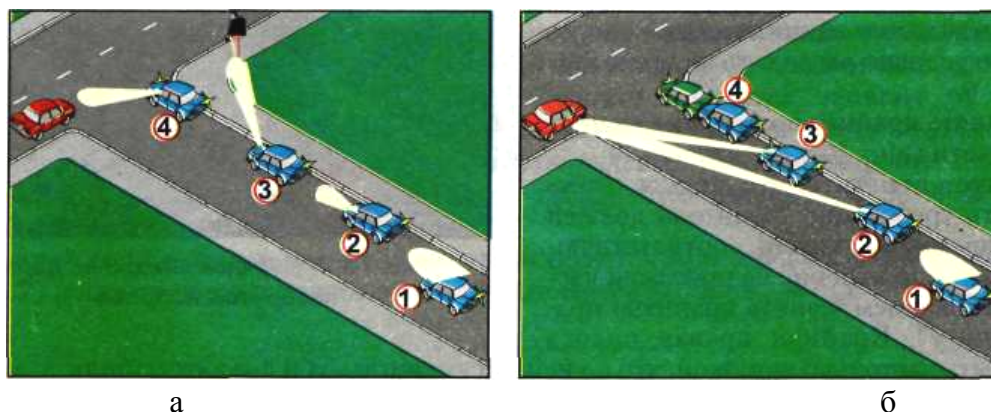
а
Рис. 1.67. Крайня права смуга (а) і крайнє праве положення (б)

Перш ніж займати крайнє праве положення, необхідно включити показчик правого повороту, оцінити дорожню обстановку через внутрішнє і праве бічне дзеркало заднього виду (при необхідності "кинути оком" праворуч, але на час не більше 1 с) і, при відсутності інших транспортних засобів, повернувши кермо, зайняти таке положення, щоб правіше не могли рухатися інші транспортні засоби.

Пам'ятайте! При одночасному перестроюванні транспортних засобів, що рухаються в одному напрямку, водій, що перебуває ліворуч, повинен звільнити дорогу транспортному засобу, що перебуває праворуч.

2. Підготувати швидкість і передачу. Якщо при вирівнюванні автомобіля після перестроювання виключився показчик правого повороту, треба його повторно включити і, знизивши швидкість, підготуватися до зупинки в положенні 2 (рис. 1.66) при наявності пішоходів на тротуарі і тих, які мають намір переходити дорогу.

3. Зупинитися для надання переваги транспортним засобам, що рухаються по дорозі. Під час наближення до границі проїзної частини дороги необхідно оцінити наявність транспортних засобів, що рухаються по дорозі, і при необхідності зупинитися в положенні 3 (рис. 1.66). Слід зазначити, що в положеннях 2 й 3 зупинитися необхідно лише при наявності пішоходів і транспортних засобів. При їхній відсутності рух можна продовжувати без зупинки. Особливе значення при виконанні маневру виїзду на дорогу має наробіток звичок правильного розподілу уваги. Порядок розподілу уваги під час виїзду на дорогу показаний на рис. 1.68.

а
Рис. 1.68. Порядок розподілу уваги під час виїзду на дорогу: а — правильно, б — неправильно

На рис. 1.68, б показаний класичний випадок неправильного розподілу уваги перед виїздом на дорогу, внаслідок чого допущене зіткнення із зеленим автомобілем, що зупинився, щоб пропустити червоний автомобіль, що рухається по дорозі.

4. Виконання повороту. Виконання власне повороту починається з позиції 2 рис. 1.66. Почавши його із крайнього правого положення, слід дотримуватися його до закінчення повороту. Залежно від реальних форм можуть бути три основні траєкторії виїзду: плавна (а), ламана (б) і з виїздом на смугу зустрічного руху (в) (рис. 1.69).

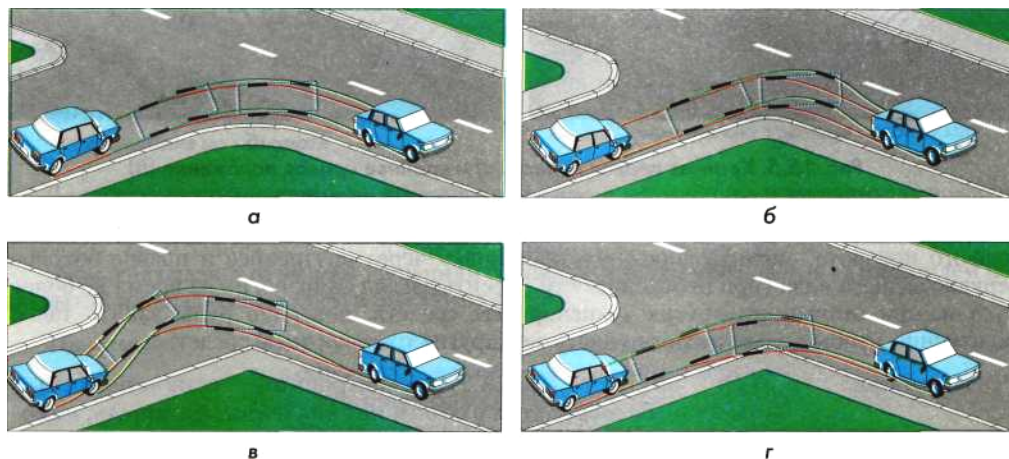

Рис. 1.69. Траєкторія руху під час виконання повороту

На рис. 1.69, г показана типова помилка починаючого водія, що пов'язана з неправильним вибором бічного інтервалу із правим краєм проїзної частини. Для попередження наїзду на тротуар (а в найгіршому разі і на пішохода, що може перебувати на ньому чекаючи переходу) потрібно змістити автомобіль лівіше і з цього положення здійснити поворот. При цьому необхідно контролювати оглядовість праворуч для попередження можливого зіткнення із транспортним засобом, що може в'їхати у вільну зону.

5. Вихід з повороту. Правилами дорожнього руху передбачено, що поворот необхідно виконувати так, щоб при виїзді з перетинання проїзних частин транспортний засіб не виявився на смугі зустрічного руху, а у випадку повороту праворуч необхідно рухатися ближче до правого краю проїзної частини. Виїзд на смугу зустрічного руху небезпечний зіткненням із зустрічним транспортним засобом (рис. 1.70, а), а виїзд відразу на другу смугу небезпечний можливим зіткненням із транспортними засобами, що рухаються там, як правило, з більшою швидкістю (рис. 1.70, б).

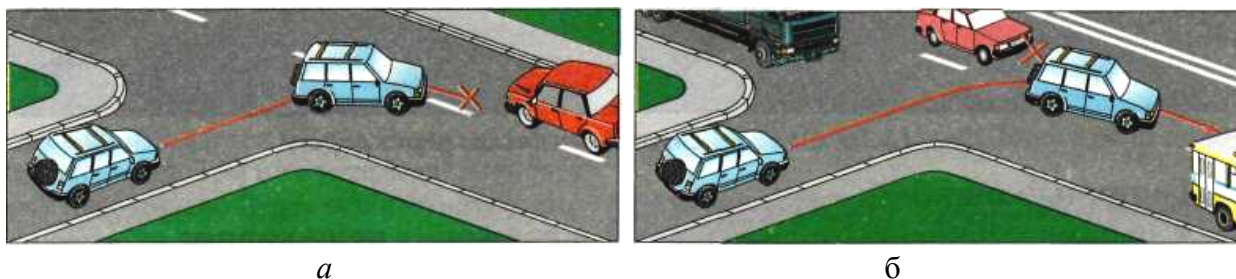

Рис. 1.70. Небезпечні ситуації виходу з повороту

Типові помилки:

- невиключення відповідного покажчика повороту;
- неправильний вибір крайнього положення;
- ненадання переваги в русі пішоходам;
- зупинка на дорозі, а не на під'їзній дорозі для надання переваги в русі транспортним засобам;
- виїзд на тротуар задніми колесами;
- виїзд на смугу зустрічного руху;
- невмикання покажчика повороту.

Рух через дорогу в прямому напрямку (рис. 1.71) складається з таких елементів.

1. Підготувати швидкість і передачу.

Як правило, ширина під'їзних доріг становить 5-6 м, тому рух прямо здійснюється із правої половини проїзної частини. На відрізку між положеннями 1 і 2 необхідно знизити швидкість і підготуватися до зупинки в положенні 2 (рис. 1.71) при наявності пішоходів на тротуарі і тих, які мають намір переходити дорогу.

2. Зупинитися для надання переваги транспортним засобам, що рухаються по дорозі. Під час наближення до границі проїзної частини дороги необхідно оцінити наявність транспортних засобів, що рухаються по дорозі ліворуч і при необхідності зупинитися в положенні 3 (рис. 1.71). Слід зазначити, що в положеннях 2, 3 і 4 зупинитися необхідно лише при наявності пішоходів і транспортних засобів. При їхній відсутності рух можна продовжувати без зупинки.

На відрізку між положеннями 3 і 4 потрібно оцінити наявність транспортних засобів, що наближаються, праворуч, і при необхідності зупинитися в положенні 4 для надання переваги в русі.

3. Зупинитися для надання переваги пішоходам.

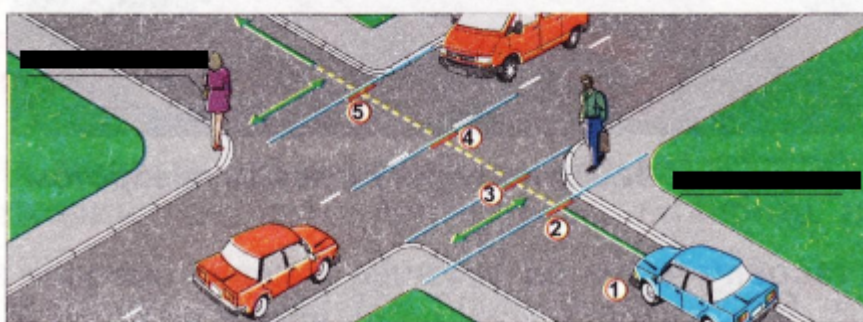

Рис. 1.71. Переїзд через дорогу в прямому напрямку

***Пам'ятайте!** З'їжджаючи з дороги, водій повинен дати дорогу пішоходам, напрямом руху яких він перетинає.*

Виходячи із цієї вимоги, при наявності пішоходів, які переходять під'їзну дорогу по лінії тротуарів, водій повинен зупинитися в положенні 5 і дати їм дорогу.

Слід зазначити важливість правильного розподілу уваги для забезпечення безпеки при переїзді через дорогу. Неправильна оцінка відстані до транспортного засобу, що наближається, може привести до зіткнення в момент зупинки в положеннях 4 і 5 (рис. 1.71) для надання переваги в русі (рис. 1.72).

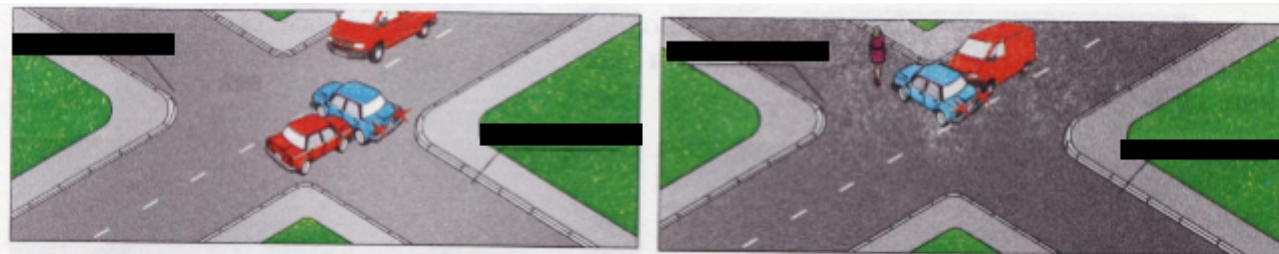

Рис. 1.72. Небезпечні ситуації переїзду через дорогу

Типові помилки:

- ненадання переваги в русі пішоходам;
- зупинка на дорозі, а не на під'їзній дорозі для надання переваги в русі транспортним засобам.

Виїзд на дорогу з лівим поворотом (рис. 1.73) найбільш складний по техніці виконання, оскільки потребує від водія вміння розподіляти увагу на окремих етапах.

Процес виконання виїзду на дорогу з лівим поворотом можна умовно розділити на такі етапи:

1. Зайняти крайнє ліве положення в напрямку руху на проїзній частині (рис. 1.73 положення 1).

Слід зазначити, що права половина під'їзної дороги може бути настільки широкою, що там може розміститися і два автомобілі, а "крайнє ліве положення" означає, що лівіше не зможе розміститися навіть двоколісний транспортний засіб.

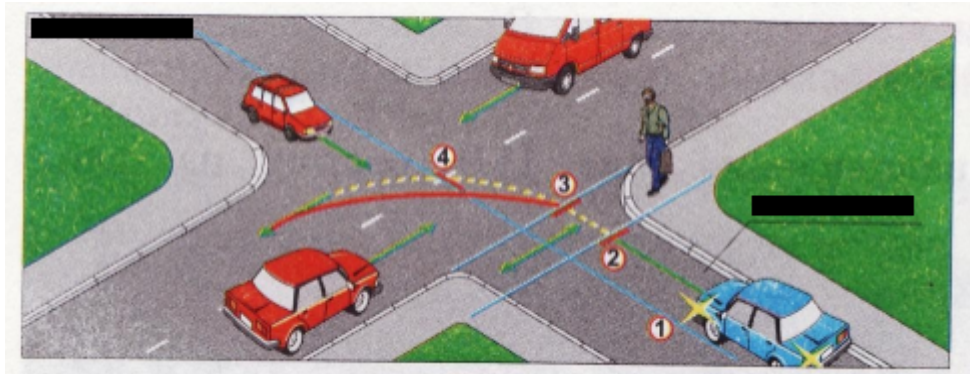

Рис. 1.73. виїзд на дорогу з лівим поворотом

Перш ніж займати крайнє положення, необхідно включити показчик лівого повороту, оцінити дорожню обстановку через внутрішнє і ліве бічне дзеркало заднього виду (при необхідності "кинути оком" вліво, але на час не більше 1 с) і, при відсутності інших транспортних засобів, повернувши кермо, зайняти таке положення, щоб лівіше не могли рухатися інші транспортні засоби.

2. Підготувати швидкість і передачу. Якщо при вирівнюванні автомобіля після його перестроювання виключився показчик лівого повороту, то треба його повторно включити і, знизивши швидкість, підготуватися до зупинки в положенні 2 (рис. 1.73) при наявності пішоходів на тротуарі і тих, які мають намір переходити дорогу.

3. Зупинитися для надання переваги транспортним засобам, що рухаються по дорозі. При наближенні до границі проїзної частини дороги необхідно оцінити наявність транспортних засобів, що рухаються ліворуч, і при необхідності зупинитися в положенні 3 (рис. 1.73).

Особливе значення при виконанні маневру виїзду на дорогу має вироблення звичок правильного розподілу уваги.

4. Виконання повороту. Власне виконання повороту починається з позиції 3 (рис. 1.73). Почавши його з лівого крайнього положення, потрібно дотримуватися його до закінчення повороту. У положенні 4 необхідно розподілити увагу на транспортні засоби, що рухаються праворуч і назустріч, і при необхідності дати їм дорогу.

Пам'ятайте! Водій, що виконує поворот ліворуч поза перехрестям з відповідного крайнього положення на проїзній частині даного напрямку, повинен дати дорогу зустрічним транспортним засобам.

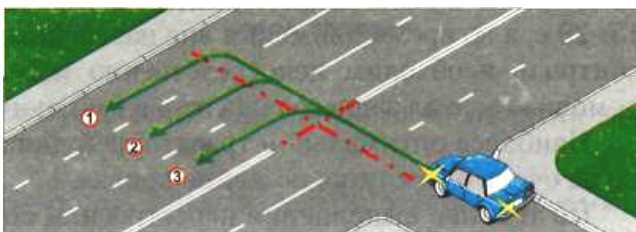

Рис 1.74. Дозволені варіанти виїзду на дорогу з лівим поворотом

Поворот необхідно виконувати так, щоб при виїзді із перехрестя проїзних частин транспортний засіб не опинився на смугі зустрічного руху, тобто рух по траєкторії, що показана червоною лінією (рис. 1.73) забороняється.

Якщо дорога, на яку виконується лівий поворот, має кілька смуг для руху в одному напрямку, то в'їжджати дозволяється на кожну з них (рис. 1.74).

Слід зазначити, що виїзд відразу на третю смугу руху, з позиції забезпечення безпеки дорожнього руху, для починаючого водія більш простий, оскільки потребує в основному зосередженні уваги лише на крайній лівій смугі руху. Проте, надалі йому необхідно буде

здійснити перестроювання на праву крайню смугу, оскільки по лівій транспортні засоби рухаються з більшою швидкістю.

Виїзд на крайню праву смугу надалі буде змушувати водія постійно маневрувати для об'їзду транспортних засобів, які можуть стояти там.

Типові помилки:

- невиключення відповідного покажчика повороту;
- неправильний вибір крайнього положення;
- ненадання переваги в русі пішоходам;
- зупинка на дорозі, а не на під'їзній дорозі для надання переваги в русі транспортним засобам;
- виїзд на смугу зустрічного руху;
- невмикання покажчика повороту.

3. Перестроювання.

Перестроюванням називається зміна смуги руху автомобіля, що необхідна для початку руху, руху по вільній смузі, повороту і зупинки.

Відповідно до Правил *смугою руху* називається поздовжня смуга на проїзній частині шириною не менше 2,75 м, позначена або не позначена дорожньою розміткою, і призначена для руху нерейкових транспортних засобів. Для забезпечення безпечного руху не допускається раптова зміна положення автомобіля в смузі або маневрування без своєчасного включення попереджувального сигналу покажчиком повороту.

Починаючи освоювати навички керування автомобілем, варто взяти за правило такий порядок перестроювання: оцінити дорожню ситуацію позаду через внутрішнє дзеркало заднього виду; включити покажчик відповідного повороту залежно від наміру подальшого руху; повторно (через дзеркала заднього виду — внутрішнє і зовнішнє, а також поворотом голови вправо або вліво) переконатися у відсутності транспортних засобів на смузі, на яку ви маєте намір перестроюватися; плавно перестроїтися на сусідню смугу руху; виключити покажчик повороту.

***Пам'ятайте!** Подавати сигнал покажчиками повороту або рукою необхідно завчасно до початку маневру (з урахуванням швидкості руху), але не менш чим за 50-100 м у населених пунктах і за 150-200 м поза ними, і припиняти негайно після його завершення (подачу сигналу рукою варто закінчити безпосередньо перед початком виконання маневру). подача попереджувального сигналу не дає водієві переваги і не звільняє його від вживання заходів обережності.*

Важливим елементом перестроювання є оцінка дорожньої обстановки. Слід зазначити, що на початковому етапі освоєння перестроювання ви будете виконувати його в уповільненому темпі, тому особливе значення має оцінка швидкості руху попутних транспортних засобів і прогнозування їхнього наступного положення, щоб визначити точки перетинання або злиття траєкторій руху.

Слід зазначити, що контролювати ситуацію за автомобілем водій повинен не тільки під час перестроювання, але і постійно під час руху. Дослідженнями встановлено, що під час руху в щільному транспортному потоці в населеному пункті водій повинен контролювати дорожню обстановку кожні 15-20 с, а під час руху поза населеними пунктами - через 35-40 с. Однак особливий контроль необхідний безпосередньо перед маневром, оскільки контроль лише за допомогою дзеркал заднього виду не дає повного уявлення про дорожню обстановку.

Найбільш оптимальною траєкторією руху при перестроюванні є плавна, але не дуже розтягнута по довжині крива.

По техніці виконання перестроювання під час руху по дорозі розрізняють два види: із прискоренням (рис. 1.75, а) і з сповільненням (рис. 1.75, б).

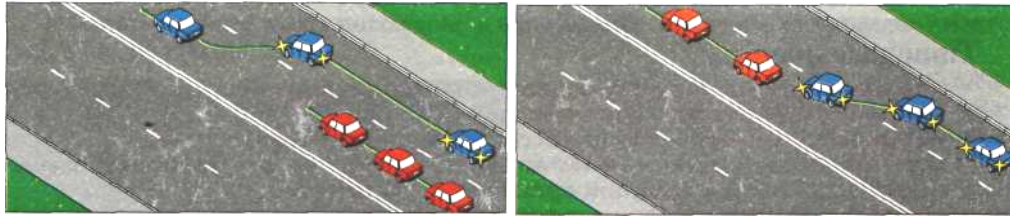

Рис. 1.75. Види перебудування: а — із прискоренням; б — із сповільненням

З позиції забезпечення безпеки для починаючого водія більш доцільно застосовувати перестроювання із сповільненням (рис. 1.75, б), тобто зменшення швидкості руху і "вливання" у суміжну смугу руху. При цьому потрібно враховувати необхідність контролю ситуації позаду автомобіля, оскільки зменшення швидкості руху може створити зосередження транспортних засобів позаду. Перестроювання із прискоренням (рис. 1.75, а) здійснюють за рахунок збільшення швидкості руху, "відриву" від транспортного потоку і плавного (під кутом 10-15°) "вливання" без створення перешкод у сусідній смузі.

Перестроювання через смугу необхідно виконувати послідовно зі смуги в смугу, проїхавши в кожній з них орієнтовно не менше 5 с без вимикання покажчика повороту (рис. 1.76).

На етапі початкового освоєння водіння потрібно втримуватися від перестроювання через смугу руху. Проте, якщо вже виникла гостра необхідність, то доцільно зупинитися біля правого краю проїзної частини на достатній відстані від місця перестроювання і дочекатися включення червоного сигналу світлофора позаду, і після проїзду останнього транспортного засобу потоку на вільній дорозі здійснити перестроювання.

У процесі руху, особливо в населеному пункті перед перехрестям, трапляється, що водії одночасно подають сигнали взаємного перестроювання.

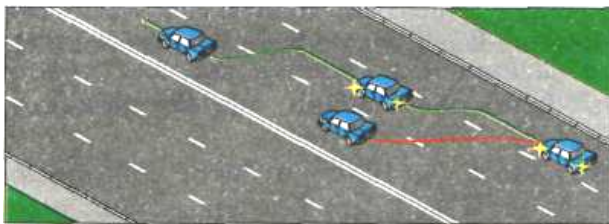

Рис. 1.76. Порядок перестроювання через смугу

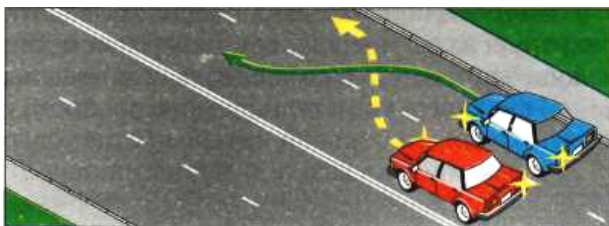

Рис. 1.77. Порядок одночасного перестроювання

Правилами передбачено, що при одночасному перестроюванні транспортних засобів, що рухаються в одному напрямку, водій, що перебуває ліворуч, повинен дати дорогу транспортному засобу, що знаходиться праворуч (рис. 1.77).

Для полегшення взаємного перестроювання водієві транспортного засобу, що рухається лівіше, доцільно зменшити швидкість руху, давши зрозуміти водієві транспортного засобу, що рухається праворуч, що йому звільняють дорогу. Слід зазначити, що маневр одночасного перебудування потребує від обох водіїв однозначного сприйняття дорожньої обстановки.

Пам'ятайте! Різке зниження швидкості руху при маневруванні може послужити причиною аварійної обстановки і спричинити затор на дорозі.

Типові помилки:

- невикористання дзеркал заднього виду для оцінки ситуації;
- невмикання покажчика повороту;
- включення покажчика повороту безпосередньо перед маневруванням;
- "підрізання" транспортного засобу, що рухається по сусідній смузі.

Пам'ятайте! На дорогах, проїзна частина яких розділена на смуги руху лініями дорожньої розмітки, забороняється рухатися, займаючи одночасно дві смуги. Наїжджати на переривчасту лінію розмітки дозволяється лише під час перестроювання.

Правилами передбачено, що нерейкові транспортні засоби повинні рухатися якнайближче до правого краю проїзної частини. У зв'язку із цим розглянемо особливості руху автомобіля по правій смузі.

Особливості руху по правій смузі обумовлені нормами організації дорожнього руху - на ній дозволена зупинка і стоянка транспортних засобів, там рухаються тихохідні транспортні засоби, із цієї смуги здійснюється поворот праворуч і т.п.

При відсутності транспортних засобів на правій смузі проблем із перестроюванням не виникає, однак в реальних умовах руху в населеному пункті виникає необхідність маневрування для об'їзду перешкоди для руху (рис. 1.78).

Повний цикл об'їзду перешкоди складається з таких етапів:

- 1) завчасно, на визначеній Правилами відстані, включити покажчик лівого повороту для попередження інших учасників дорожнього руху про намір перестроювання вліво;
- 2) оцінити дорожню обстановку за автомобілем через внутрішнє і зовнішнє бічне дзеркала заднього виду;
- 3) оцінити "мертву зону" поворотом голови вліво на час не більше 1 с;
- 4) залежно від наявності транспортних засобів на лівій смузі і їхньої швидкості прийняти рішення щодо перестроювання із застосуванням прискорення або сповільнення;

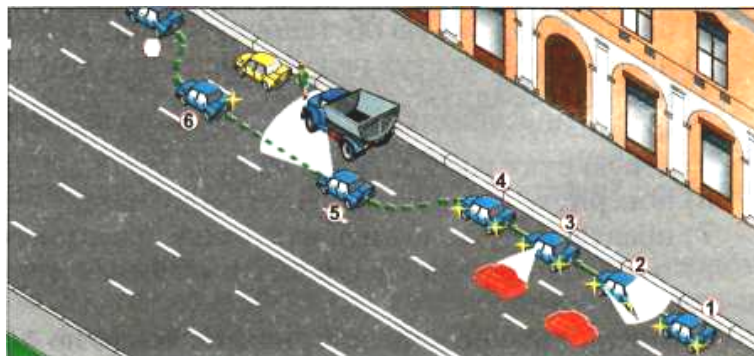

Рис. 1.78. Рух по правій смузі

5) виключити покажчики лівого повороту і, перевівши погляд правіше, контролювати "мертву зону" попереду вантажного автомобіля, щоб у випадку виходу пішохода на проїзну частину мати можливість зупинити свій автомобіль;

6) включити покажчики правого повороту і здійснити перестроювання на праву смугу, контролюючи бічний інтервал з легковим автомобілем, що стоїть на проїзній частині;

7) виключити покажчик правого повороту.

4. Правила виконання зупинки і стоянки.

Дотримання режиму зупинки і стоянки має велике значення для збереження пропускну здатності доріг і для забезпечення безпеки руху. Щоб не заважати руху транспортних засобів з

відносно більшою швидкістю, зупинка і стоянка повинні виконуватися, як правило, з правого боку дороги як можна правіше на узбіччі, а за його відсутності – по можливості ближче до правого краю проїзної частини (приблизно не більше 15-30 см від краю).

Як виключення, в населених пунктах зупинка і стоянка з лівого боку дороги допускається у двох випадках: на дорогах з одностороннім рухом і на дорогах, що не мають трамвайної колії посередині з одною смугою для руху в кожному напрямку і не розділених суцільною лінією дорожньої розмітки (рис.1.79)

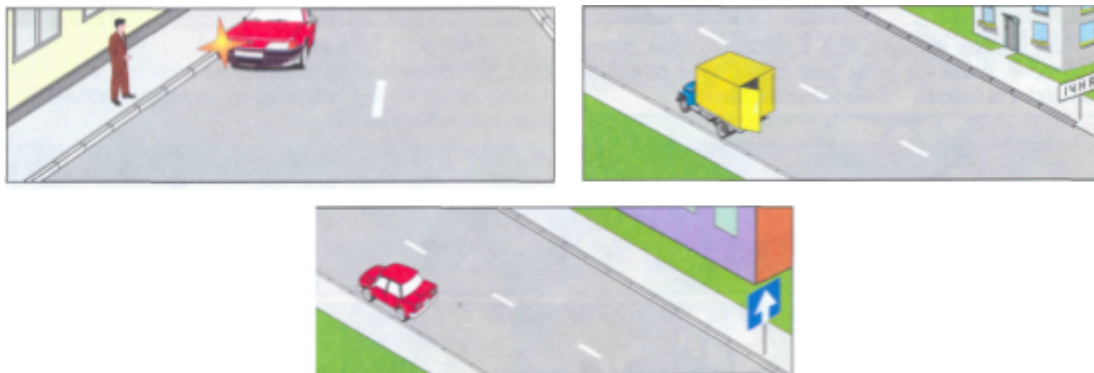

Рис.1.79. Дозволені місця зупинки транспортних засобів на дорозі

Перше виключення обумовлене відсутністю зустрічного руху. Друге виключення зменшує необхідність виконання іноді складних і небезпечних розворотів.

Пам'ятайте! Вантажним автомобілям з дозволеною максимальною масою більше 3,5 т дозволяється зупинка на лівому боці дороги з одностороннім рухом лише для завантажування або розвантажування, якщо для руху нерельсових транспортних засобів мається три смуги і більше.

Якщо дорога має бульвар або розділювальну смугу, зупинка і стоянка транспортних засобів біля них забороняються. Забороняється також ставити транспортні засоби на проїзній частині в два і більше ряди. Велосипеди, мопеди і мотоцикли без бокового причепа дозволяється ставити на проїзній частині не більше ніж у два ряди (рис.1.80)

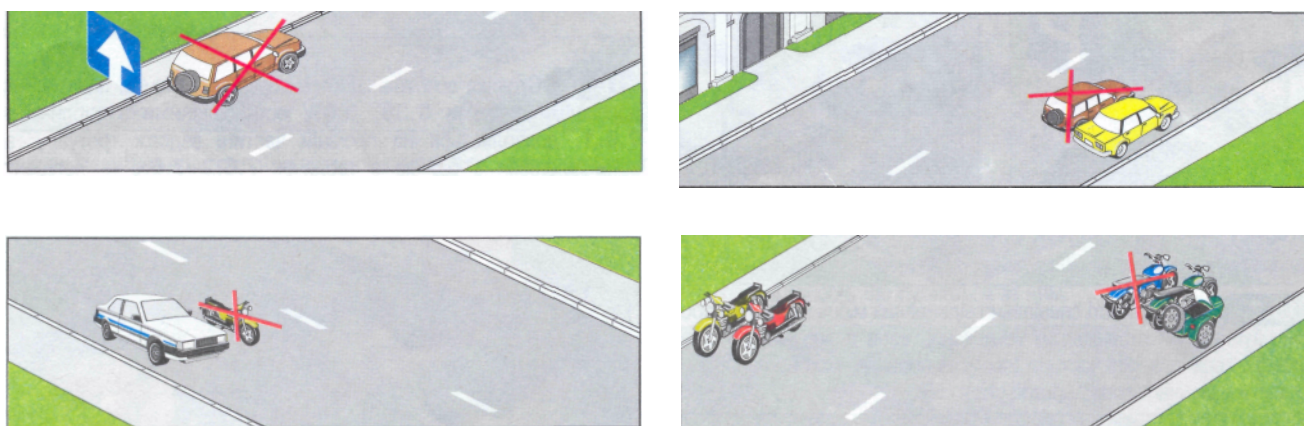

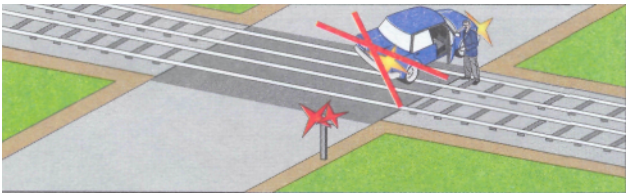
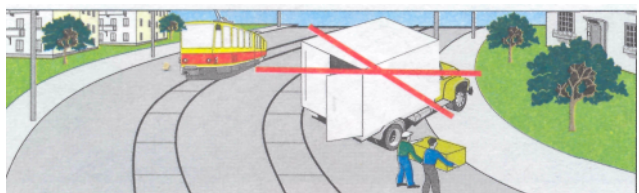
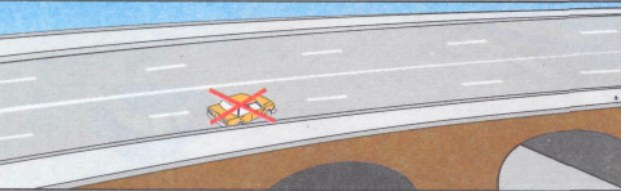
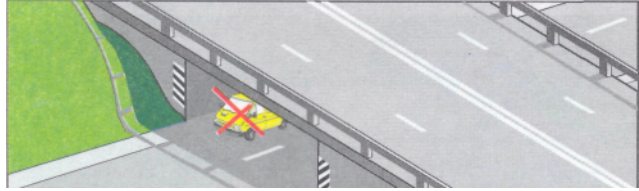
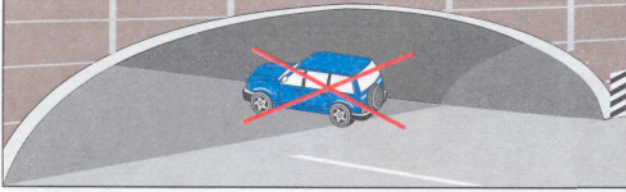
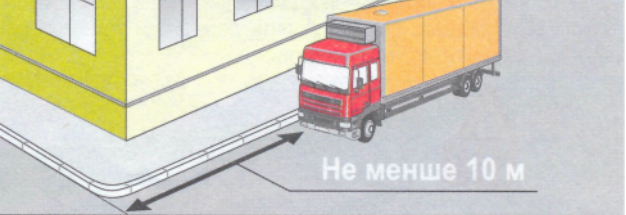
Рис.1.80. Заборонені способи і місця зупинки і стоянки транспортних засобів

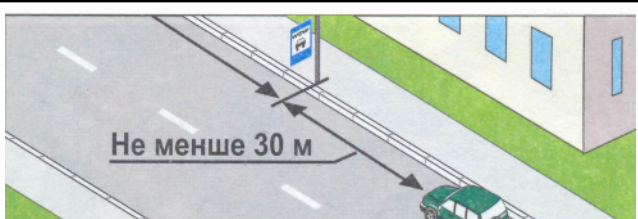
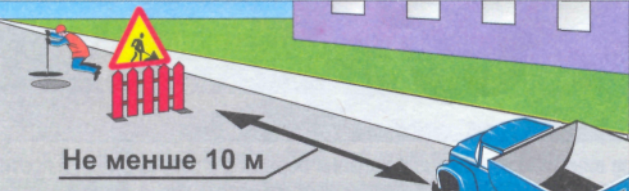
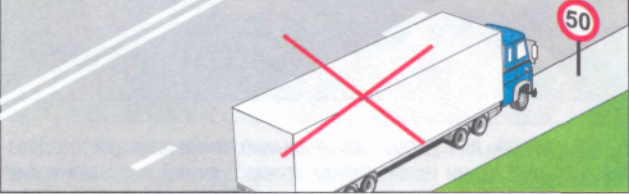
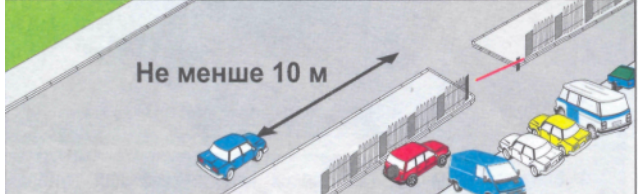
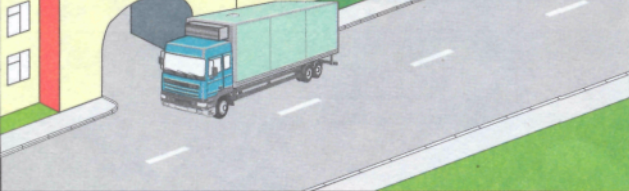
Поза населеними пунктами зупинка і стоянка на лівому боці дороги не дозволяються, тому що являють собою велику небезпеку, особливо в темну пору доби: габаритні вогні транспортного засобу (передні білого, задні червоного кольору) можуть дезорієнтувати водіїв, що наближаються і викликати з'їзд з дороги.

Зупинившись, перед тим як відчинити двері (особливо в бік проїзної частини), водій повинен впевнитись, що не створює перешкоди іншим учасникам дорожнього руху і не загрожує їх безпеці. При цьому необхідно враховувати, що стійки кабінки, занавіски і задня стінка обмежують оглядовість, тому вивчати обставини слід не тільки за допомогою дзеркала заднього виду, а й через відчинене вікно чи трохи відчинені двері.

Пам'ятайте! Пасажири повинні виходити з транспортного засобу тільки в бік тротуару. Відкриваючи двері, вони не повинні створювати перешкоду пішоходам, що рухаються поблизу.

На рис.1.81. показані ділянки дороги, на яких заборонено зупинку транспортних засобів:

 на залізничних переїздах	 на трамвайних коліях (крім випадків, обумовлених п.15.8 Правил)
 на естакадах, мостах, шляхопроводах	 під естакадами, мостами, шляхопроводами
 у тунелях	на пішохідних переходах і ближче 10 м від них з обох боків, крім випадків надання переваги в русі
 на перехрестях і ближче 10 м від краю перехрещуваної проїзної частини за відсутності на них пішохідного переходу за винятком зупинки для надання переваги в русі	Виняток: зупинка дозволяється проти бокового проїзду на T-подібних перехрестях, де є суцільна лінія розмітки
 проти бокового проїзду на T-подібних перехрестях	 місцях, де відстань між суцільною лінією розмітки, розділювальною смугою чи протилежним краєм проїзної частини і транспортним засобом, що зупинився, менше 3 м

 <i>ближче 30 м від посадкових майданчиків для зупинки маршрутних транспортних засобів</i>	 <i>ближче 30 м від дорожнього знака зупинки маршрутних транспортних засобів з обох боків</i>
 <i>ближче 10 м від позначеного місця виконання дорожніх робіт і в зоні їх виконання, де це створить перешкоди технологічним транспортним засобам, що працюють</i>	 <i>у місцях, де буде неможливий зустрічний роз'їзд або об'їзд транспортного засобу, що зупинився</i>
 <i>у місцях, де транспортний засіб закриває від інших водіїв сигнали світлофора або дорожні знаки</i>	 <i>ближче 10 м від виїздів з прилеглих територій</i>
 <i>безпосередньо в місці виїзду з дворів</i>	Пам'ятайте! Порушення правил зупинки і стоянки підлягають стягненню відповідно до ст.122.ч.2 КпАП.

5. Рух в обмежених проїздах.

Труднощі руху в обмежених по ширині проїздах (через ворота, у тунелях, боксах, на оглядових містках і т.п.) пояснюються головним чином поганою оглядовістю, що особливо небезпечно при русі автомобіля заднім ходом, при якому керовані колеса рухаються за некерованим і можуть наїхати на різні перешкоди.

Найчастіше доводиться проїжджати через *ворота*. Для успішного проїзду воріт водієві необхідно враховувати габарити, колію і радіус повороту автомобіля, наявність причепа в нього, а також, звичайно, внутрішні розміри воріт. При наявності вантажу на багажнику автомобіля (кузова-фургона) необхідно брати до уваги і його фактичну висоту.

Проїзд широких воріт, що знаходяться прямо перед автомобілем, не представляє особливих труднощів. Складніше проїхати ворота, які мають невелику ширину, і потім у дворі з обмеженою площею зробити розворот і виїхати з нього. Такий маневр може виконуватися як переднім, так і заднім ходом. При виїзді з воріт заднім ходом необхідно мати помічника, що буде сповіщати водієві про напрямок руху. В'їжджаючи у вузькі ворота або виїжджаючи з них, потрібно стежити за вільним проходженням правого заднього колеса при русі переднім ходом і правого переднього - при русі заднім ходом. Під час такого маневру рекомендується уважно спостерігати за тією стороною автомобіля, де сидить водій (лівою); через труднощі

спостереження при цьому повинна витримуватись як можна більша відстань від воріт до автомобіля із протилежної сторони.

Проїжджати ворота завжди треба обережно, на мінімальній швидкості (на нижчій передачі), не створюючи перешкод транспорту, що рухається по вулиці.

Безпека проїзду воріт багато в чому залежить від правильного вибору початкового положення автомобіля. Якщо автомобіль встановлений прямо по напрямку в'їзду у ворота, то проїхати їх можна без яких-небудь утруднень, тому завжди треба прагнути розвернути автомобіль саме в такий спосіб. При виїзді з воріт на тротуар або на проїзну частину дороги потрібно дотримуватись підвищеної обережності. Не слід подавати різких і гучних сигналів пішоходам. При необхідності сигнал повинен бути коротким і тихим.

Методика проїзду воріт і розвороту у дворі може бути такою. При в'їзді у ворота, коли передня частина автомобіля мине їх, кермове колесо різко повернути праворуч. Цей маневр виконується для того, щоб збільшити місце для основного лівого повороту, який потрібно починати відразу ж після проїзду через ворота. При завершенні лівого повороту автомобіль необхідно поставити передньою торцевою частиною в лівий дальній кут двору, повернувши кермо до відмови вправо. Після цього виконати крутий поворот заднім ходом і направити автомобіль передньою частиною в лівий передній кут двору. Наприкінці розвороту автомобіль подається заднім ходом до торцевої стінки, і здійснюється виїзд із воріт. Один з можливих варіантів проїзду воріт і маневрування у дворі представлений на рис. 1.82.

Для придбання навичок безпечного в'їзду у *двір*, розвороту в ньому і виїзду з нього рекомендується використовувати наявний навчальний двір невеликої площі з воротами або обладнати його самому. Для нанесення контурів площадки і воріт можна використати переносні стовпчики висотою до 1,5 м, дріт, зношені шини, камені або фарбу.

При русі заднім ходом у *габаритних тунелях* або в інших обмежених по ширині проїздах потрібно стежити за передньою частиною автомобіля, тому що при поворотах кермового колеса вона відхиляється більше задньої.

При під'їзді до габаритного тунелю потрібно зупинитися, вийти із салону автомобіля і оцінити, чи пройде в цей вузький і невисокий проїзд ваш автомобіль. Після цього вирівняти автомобіль перед тунелем строго по осі руху і почати проїжджати тунель, притискаючи автомобіль якнайближче до його лівої стінки і безупинно контролюючи напрямок руху по лівій стороні. На праву сторону автомобіля можна звертати менше уваги. Рухатися в тунелі треба без ривків і різких поворотів кермового колеса, на малій швидкості.

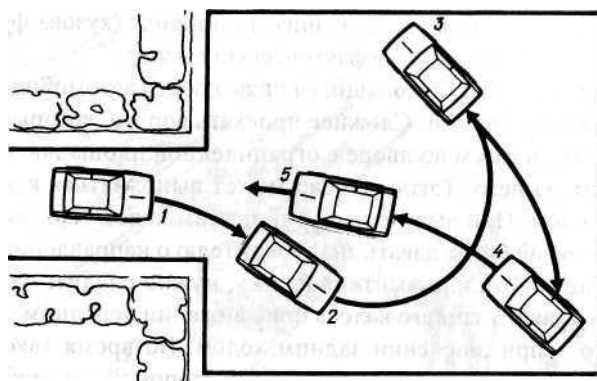

Рис. 1.82. Схема розвороту автомобіля при в'їзді у двір заднім ходом на учбово-тренувальній площадці

Найбільш складний в'їзд у тунель заднім ходом з попереднім правим поворотом, тому що водієві в цьому випадку важко спостерігати за правою стороною автомобіля. Рух заднім ходом ускладнений і тим, що обмежена видимість дороги позаду автомобіля. Крім того, при русі заднім ходом навіть невеликий поворот кермового колеса приводить до різкої зміни напрямку руху (більш різкому, чим при русі переднім ходом).

Спостерігати за рухом заднім ходом можна через відкриті двері (бічне вікно при опущеному склі) або через дзеркало заднього виду (рис. 1.83). При поганій видимості для регулювання руху краще залучити помічника.

З метою придбання досвіду по визначенню габаритних тунелів на учбово-тренувальній площадці можна побудувати макет тунелю (довжиною до 30 м) у вигляді воріт або арок (4-5 шт.), встановлених друг від друга на відстані, приблизно рівній довжині автомобіля.

Рис. 1.83. Спостереження за дорогою при русі заднім ходом:
а - через відкриті двері; б - через дзеркало заднього виду

Ширину проїзду можна змінювати перестановкою обмежувальних вішок з підвішеними вантажами.

6. Порядок встановлення автомобіля на залізничну платформу, паром або естакаду.

Існує кілька загальних правил, які необхідно дотримуватись при в'їзді автомобіля на залізничну платформу, паром або естакаду і з'їзді з них. При виконанні цих операцій потрібно бути дуже уважним, точно і швидко виконувати команди і сигнали керівника навантаження. В'їжджати на платформу, паром або естакаду потрібно на першій передачі при невеликій і постійній частоті обертання колінчастого вала двигуна, без різких прискорень і гальмувань. Знаходження в салоні автомобіля пасажирів неприпустимо.

Перемикання передач при русі по залізничній платформі і парому забороняється. Після установки автомобіля на необхідне місце включається стоянкове гальмо, зупиняється двигун, включається перша передача, під колеса автомобіля встановлюються страхувальні башмаки.

Автомобіль на естакаду (оглядовий місток) звичайно в'їжджає переднім ходом не по суцільній апарелі, а по двох коліях шириною по 500-600 мм, а з'їжджає, як правило, заднім ходом. У цьому складність.

Для в'їзду автомобіля на естакаду необхідно:

- установити автомобіль строго уздовж поздовжньої осі естакади так, щоб передні колеса перебували в положенні прямо і впиралися в похилі бруси по їхній середині;

- вийти із салону автомобіля і переконавшись в правильності установки автомобіля;

- включити першу передачу і повільно без зупинок в'їхати на естакаду, не роблячи різких поворотів, прискорень і гальмувань;

- загальмувати автомобіль стоянковим гальмом і підкласти під колеса упори.

В'їзд автомобіля на естакаду заднім ходом (при необхідності) виконується аналогічно. З'їжджати з естакади заднім ходом необхідно при малій частоті обертання колінчастого вала двигуна без різких поворотів кермового колеса, а напрямку руху автомобіля контролювати через відкриті двері або дзеркала заднього виду. У момент скочування автомобіля по похилих напрямних виключити зчеплення і злегка пригальмовувати автомобіль. Це забезпечить його більшу стійкість при з'їзді.

7. Рух автомобіля по "змійці", "овалу" і "вісімці".

Щоб навчитися почувати габарити керованого автомобіля і його маневреність, потрібно тренуватися рухом по "змійці", тобто їздити між п'ятьма обмежувачами (рис. 1.84), встановленими по прямої лінії на гранично близькій відстані друг від друга.

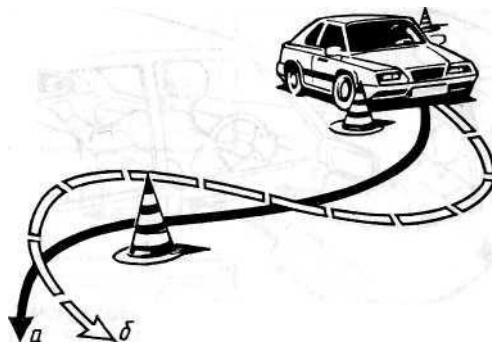

Рис. 1.84. Рух автомобіля по "змійці":
а - правильно; б – неправильно

При об'їзді обмежувачів (стійок, прапорців) потрібні витримка і точний розрахунок. Рухатися треба на найменшій швидкості і на першій передачі. Кермове колесо повертати швидко, без ривків; у момент проїзду мимо стійки або прапорця поздовжня вісь автомобіля повинна бути строго паралельна осі "змійки".

При навчанні водінню водій повинен добре засвоїти і такий складний маневр, як *рух по вісімці* з перемиканнями передач і поворотами, що найкраще відпрацьовувати поетапно, тобто спочатку навчитися виконувати більш прості маневри, наприклад рухатися по овалу, а потім приступити безпосередньо до руху по вісімці (рис. 1.85).

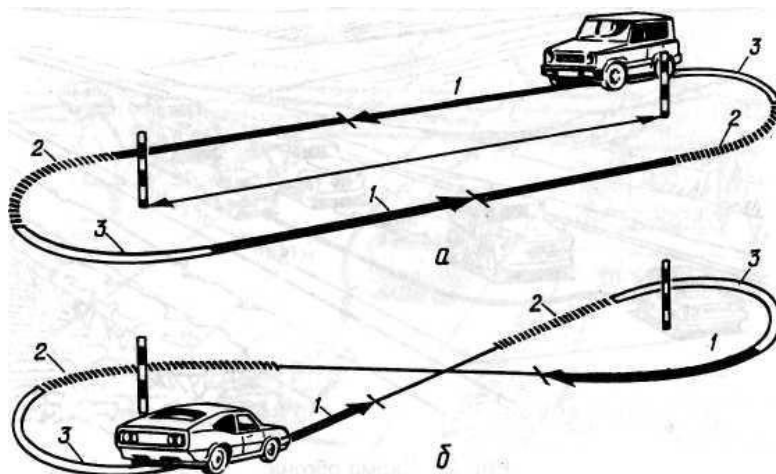

Рис. 1.85. Схема навчального руху автомобіля:
а - по овалу; б - по вісімці; 1 - розгін; 2 - гальмування; 3 – сповільнення

Рух по овалу здійснюється в такий спосіб. На найменшій швидкості починають рухатися навколо обмежувальних стовпчиків, як би окреслюючи витягнуту літеру О. Перед поворотом швидкість автомобіля знижують до найменшої з переходом на більш низьку передачу, а з виходом на пряму ділянку дороги швидкість збільшують і включають більш високу передачу. Перед поворотом знову пригальмовують. Такий маневр повторюють із поворотами в обидва боки до одержання певних навиків.

Потім слід виконати більш складний маневр - поворот автомобіля з малим радіусом і з перемиканням передач, а також поворот з більшим радіусом без перемикання передач.

На останній стадії - власне русі по вісімці - водій орієнтується по крайніх габаритних точках автомобіля, рухаючись на малій швидкості і утримуючи кермо міцно, але без напруги.

Перед правим поворотом автомобіль уводиться як можна лівіше, а перед лівим - правіше. Це дозволяє їхати по вісімці, не зачіпаючи за обмежувальні стовпчики або прапорці задніми колесами.

Маневри, освоєні при виконанні розглянутих вправ, допоможуть навіть досвідченому водієві прекрасно почувати свій автомобіль і будуть досить корисні для підвищення його майстерності.

8. Рух заднім ходом.

Рух заднім ходом має певні особливості, які обумовлені обмеженою оглядовістю і незручністю керування органами керування автомобілем.

Перед початком руху заднім ходом необхідно:

- переконавшись у відсутності транспортних засобів, які наближаються позаду;
- переконавшись у відсутності дітей, які можуть гратися біля автомобіля (особливо це важливо перед початком руху заднім ходом у дворах і прилеглих територіях). В окремих випадках необхідно вийти з автомобіля і обійти його, щоб переконатися в безпеці;
- завжди будьте готові зупинити автомобіль.

Пам'ятайте! Під час руху транспортного засобу заднім ходом водій не повинен створювати небезпеки або перешкод іншим учасникам руху. Для забезпечення безпеки руху він якщо буде потреба повинен звернутися по допомогу до інших осіб.

З набуттям певної практики керування автомобілем ви впевнено зможете контролювати дорожню обстановку за допомогою внутрішнього і бічного дзеркал заднього виду або через відкриті ліві двері (рис. 1.86, а, б), але на початковому етапі доцільно застосовувати поворот корпусу вправо назад (рис. 1.86, в).

Рис. 1.86. Способи спостереження за дорожньою обстановкою під час руху заднім ходом

Для руху заднім ходом на горизонтальній ділянці дороги необхідно:

- 1) оцінити дорожню обстановку за автомобілем;
- 2) лівою ногою нажати педаль зчеплення до упору;
- 3) включити задню передачу;
- 4) правою рукою відпустити важіль стоянкового гальма;
- 5) ліву руку розташувати на кермі в районі цифри 12 уявного циферблата;
- 6) повернути корпус вправо, а голову назад;
- 7) праву руку покласти на спинку свого або пасажирського сидіння;
- 8) відпускаючи педаль зчеплення і натискаючи правою ногою на педаль подачі палива, почати рух;
- 9) контролювати траєкторію руху по лінії тротуару.

Хоча Правилами дорожнього руху це й не передбачено, деякі водії перед початком руху заднім ходом подають короткий звуковий сигнал або включають аварійну сигналізацію. Сучасні моделі деяких вантажних автомобілів і мікроавтобусів обладнуються пристроєм, що включає переривчастий звуковий сигнал під час такого руху.

Пам'ятайте! Починаючи рух заднім ходом на спуску або підйомі, відпускати важіль стоянкового гальма треба одночасно з відпусканням педалі зчеплення і натисканням на педаль подачі палива.

Перед початком освоєння руху заднім ходом доцільно запам'ятати кілька основних правил:

- рухатися заднім ходом необхідно з мінімально можливою швидкістю;

- перед початком повороту заднім ходом варто перевести погляд у продовження обраної траєкторії руху до місця, де вона закінчується;
- здійснюючи поворот заднім ходом, кермо повертають вбік місця закінчення повороту;
- почавши поворот, не забувайте періодично контролювати проходження передньої частини автомобіля (при повороті праворуч - лівої, ліворуч - правої);
- кермо починають повертати, як тільки задні колеса зрівняються з початком заокруглення проїзної частини;
- повертати кермо в положення прямолінійного руху треба трохи раніше, ніж автомобіль займе таке положення.

При виїзді заднім ходом на перетинання проїзних частин особливу увагу необхідно звертати на можливу появу пішоходів, які мають намір переходити дорогу і не очікують появи автомобіля праворуч, тому що їхня увага спрямована вліво.

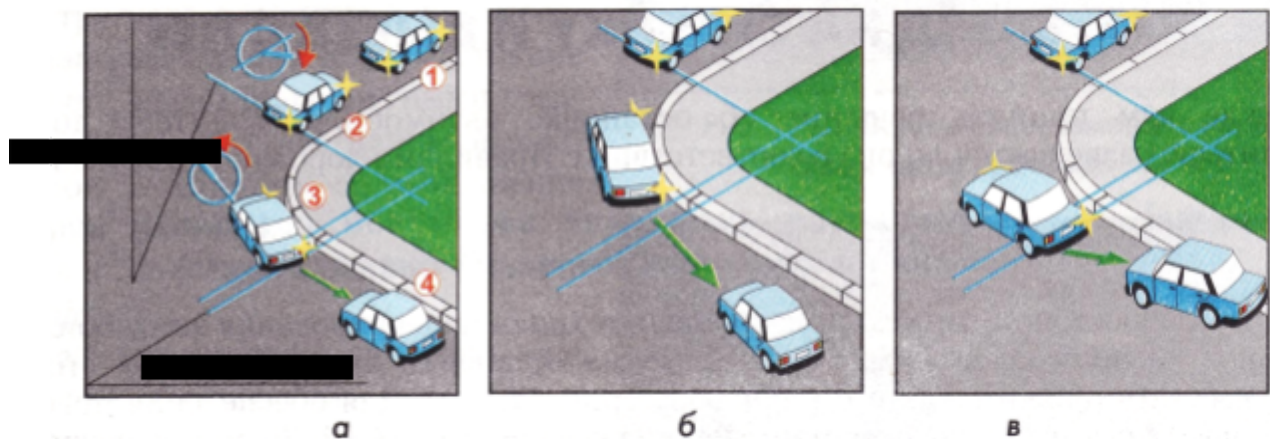

Рис. 1.87. Виконання повороту заднім ходом

Схема виконання повороту заднім ходом показана на рис. 1.87, а.

Якщо почати вирівнювання руль раніше закінчення повороту (рис. 1.87, б), то автомобіль зміститься від тротуару і виникне необхідність додаткового коректування траєкторії руху. Вирівнювання руля після того, як автомобіль займе паралельне до тротуару положення (рис. 1.87, в), викличе наїзд задніми колесами на тротуар.

При виконанні лівого повороту заднім ходом необхідно повернути корпус вправо, ліву руку покласти на спинку сидіння водія, а праву руку - на кермо в районі цифри 12 уявного циферблату і керувати кермом правою рукою. При цьому варто пам'ятати про необхідність контролю проходження правої передньої частини автомобіля.

Слід зазначити необхідність ретельного освоєння руху заднім ходом, оскільки цей елемент водіння застосовується в багатьох випадках - під час заїзду на стоянку і виїзду з неї, заїзду в гараж і виїзду з нього, заїзду у ворота або виїзду з них і т.п.

Пам'ятайте! Відповідно до п. 10.10 Правил дорожнього руху забороняється рух транспортних коштів заднім ходом на автомагістралях, дорогах для автомобілів, залізничних переїздах, пішохідних переходах, перехрестях, мостах, шляхопроводах, естакадах, у тунелях, на в'їздах і виїздах з них, а також на ділянках доріг з обмеженою оглядовістю або недостатньою видимістю.

Дозволяється рух заднім ходом на дорогах з одностороннім рухом за умови, що не буде створюватись небезпека або перешкода іншим учасникам руху і у випадку неможливості під'їхати до об'єкта іншим способом.

Типові помилки:

- невикористання показника повороту;
- невикористання дзеркал заднього виду для оцінки ситуації;
- велика швидкість руху;

- зупинка автомобіля під кутом до краю проїзної частини;
- невимикання покажчика повороту після завершення руху;
- втрата координації руху;
- відсутність контролю за виносом передньої частини автомобіля;
- рука змінює положення на кермі (зміщується від цифри 12 умовного циферблата);
- передчасне вирівнювання руля;
- запізніле вирівнювання руля;
- водій не знаходить пряме положення руля після завершення повороту.

9. Маневрування під час виконання зупинки і стоянки.

Перш ніж прийняти рішення про зупинку автомобіля, водій повинен визначитися, чи дозволяється вона відповідно до Правил дорожнього руху.

Пам'ятайте! Забороняється включення аварійної сигналізації для виправдання стоянки в місці, де вона заборонена.

Для заїзду на стоянку необхідна гарна техніка маневрування автомобілем і правильне сприйняття його розмірів.

Організація дорожнього руху передбачає стоянку транспортних засобів уздовж краю проїзної частини, під кутом 45 або 135° і під кутом 90°.

Зупинка транспортного засобу для стоянки уздовж краю проїзної частини може виконуватися переднім або заднім ходом.

При відсутності транспортних засобів біля краю проїзної частини зупинка автомобіля для стоянки виконується відповідно до вимог, викладених на уроці №2. Зупиняючись за транспортним засобом, що стоїть (рис. 1.88), необхідно забезпечити дистанцію, що дасть можливість почати рух без використання заднього ходу. Її величина залежить від величини максимального кута повороту передніх коліс вашого автомобіля.

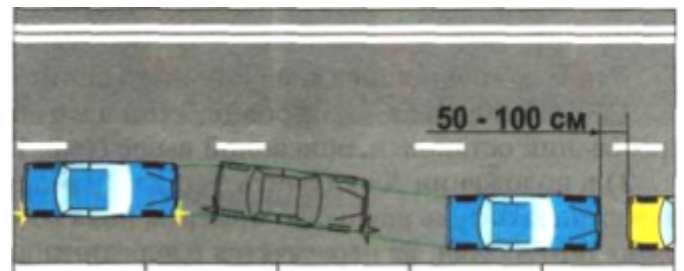

Рис. 1.88. Зупинка автомобіля переднім ходом вздовж проїзної частини

Зупинка переднім ходом при наявності достатньої відстані між нерухомими транспортними засобами, як правило, не являється значною проблемою для водія. Слід зазначити, що зупинку для стоянки уздовж тротуару переднім ходом доцільно виконувати, якщо відстань між нерухомими транспортними засобами перевищує дві довжини вашого автомобіля. Порядок її виконання показано на рис. 1.89.

Для виконання заїзду на стоянку необхідно:

1) завчасно включити покажчик правого повороту;

2) перед зупинкою в положенні А два-три рази короткочасно нажати на педаль гальма для інформування водіїв, що рухаються позаду, про намір зупинитися;

3) зупинитися в положенні А і включити першу передачу;

4) почати рух з максимальним поворотом руля вправо, контролюючи проходження правої задньої частини автомобіля;

5) не доїжджаючи 20-30 см до краю проїзної частини (положення Б), швидко почати повертати кермо вліво;

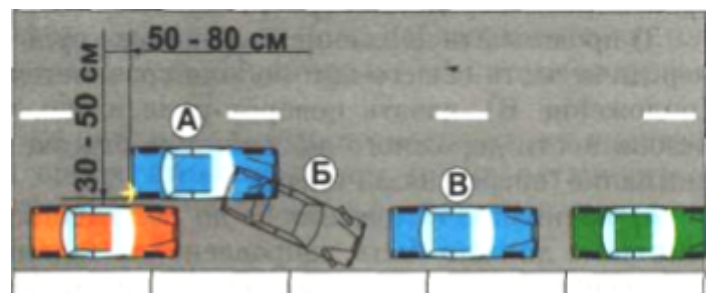

Рис. 1.89. Заїзд на стоянку між двома автомобілями переднім ходом

б) вирівняти автомобіль у положенні В.

Якщо в процесі маневрування до переднього автомобіля залишилося дуже мало місця (не досить для початку руху), то потрібно включити задню передачу і від'їхати назад, контролюючи обстановку позаду і залишаючи достатню дистанцію для виїзду задньому транспортному засобу.

Якщо відстань між нерухомими автомобілями рівняється приблизно двом довжинам вашого автомобіля, то зупинку для стоянки можна здійснити також заднім ходом (рис. 1.90).

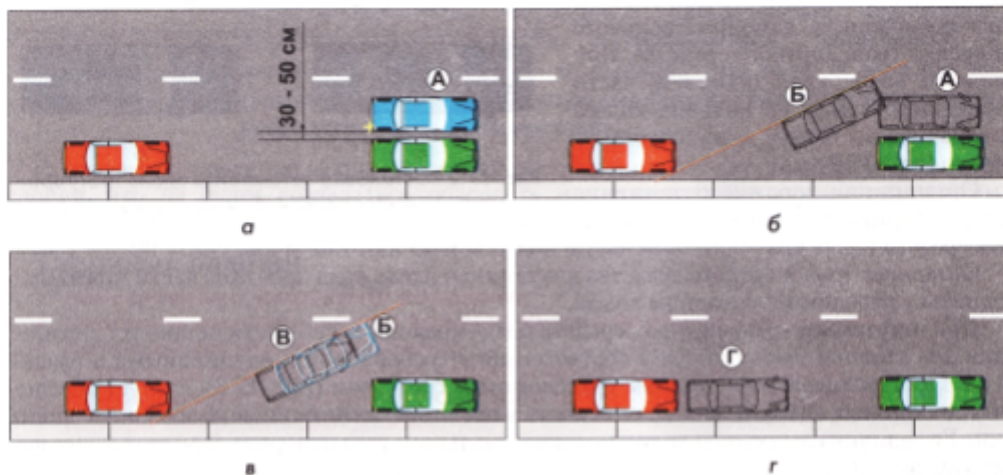

Рис. 1.90. Заїзд на стоянку між двома автомобілями заднім ходом

Для виконання заїзду на стоянку заднім ходом необхідно:

1) зупинитися на рівні переднього автомобіля, що стоїть, з дотриманням вимог зупинки, описаних вище (рис. 1.90, а);

2) у положенні А включити задню передачу і, рухаючись на мінімальній швидкості, повертати кермо вправо до моменту, поки уявлювана лінія, що проходить по лівому краю автомобіля, не перетнеться з переднім правим кутом автомобіля, що стоїть позаду (положення Б). При цьому необхідно постійно контролювати дорожню обстановку позаду, оскільки під час такого руху ліва передня частина вашого автомобіля зміщується убік проїзної частини і може бути створена небезпека транспортним засобам, що рухаються позаду (рис. 1.90, б);

3) продовжити рух, вирівнюючи кермо в положення прямо, і як тільки права передня частина вашого автомобіля зрівняється із задньою частиною переднього автомобіля (положення В), почати поворот руля вліво. Варто пам'ятати, що для забезпечення безпеки дорожнього руху на відрізку БВ необхідно постійно переключати увагу "вперед-назад-вперед";

4) починаючи з положення В до положення Г (паралельно краю проїзної частини) увага повинна бути спрямована на задній автомобіль і край тротуару. Якщо в положенні Г відстань до заднього автомобіля залишилась мінімальна, необхідно повернути кермо в положення прямо і проїхати вперед, щоб дати можливість водієві заднього автомобіля виїхати з місця стоянки.

Заїзд на стоянку під кутом 45° здійснюється переднім ходом і, як правило, труднощів не представляє (рис. 1.91), оскільки виконується відповідно правилам зупинки. Варто звернути увагу на необхідність контролю за проходженням правого заднього крила вашого автомобіля і дотриманням бічного інтервалу, тобто після зупинки і ви і водій або пасажир сусіднього автомобіля повинні мати можливість безпечно відкрити двері.

Після закінчення заїзду передні колеса можна не повертати, оскільки виїзд із такої стоянки

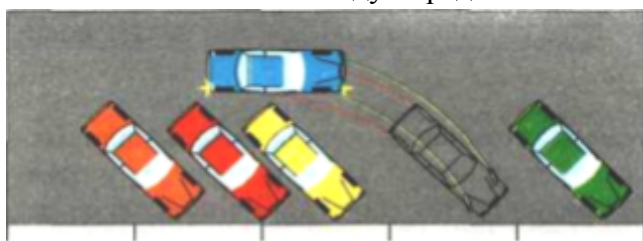

Рис.1.91. Заїзд на стоянку під кутом 45°

прийдеться виконувати заднім ходом. Майстерність виконання такого заїзду визначається тим, чи зупините ви свій автомобіль паралельно транспортним засобам, що знаходяться на стоянці. На стоянку під кутом 135° заїзд дозволяється лише заднім ходом.

Пам'ятайте! Відповідно до п. 15.5. Правил дорожнього руху ставити транспортні засоби під кутом до краю проїзної частини дозволяється в місцях, де це не буде перешкоджати руху інших транспортних засобів.

Біля тротуарів або інших місць із пішохідним рухом ставити транспортні засоби під кутом дозволяється лише передньою частиною, а на підйомах - тільки задньою.

Техніка виконання такого заїзду на стоянку аналогічна заїзду заднім ходом на стоянку уздовж тротуару і його схема показана на рис. 1.92, а, б, в.

Заїзд на стоянку під кутом 90° до проїзної частини дозволяється виконувати як переднім, так і заднім ходом.

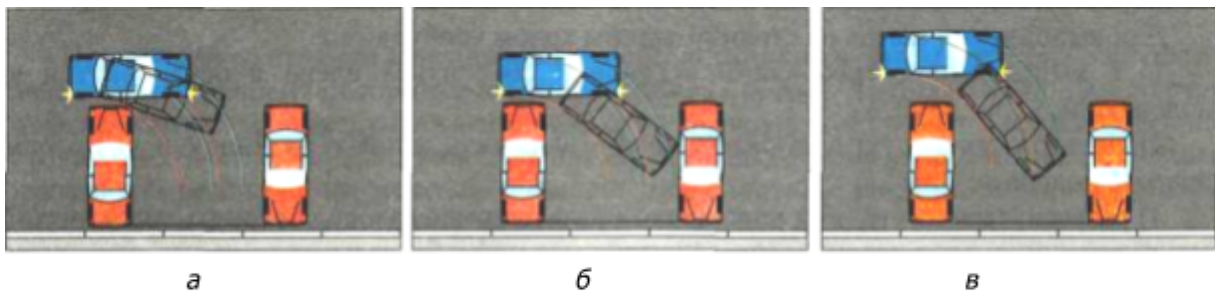

Рис. 1.92. Заїзд на стоянку переднім ходом

Основною вимогою для заїзду на стоянку під кутом 90° переднім ходом є правильний вибір бічного інтервалу із транспортними засобами, що стоять і точки початку повороту. Бічний інтервал доцільно вибирати, виходячи з поняття "крайнє положення", однак, якщо відстань між транспортними засобами, що перебувають на стоянці, не перевищує ширини вашого автомобіля більш ніж на 1 м, то бічний інтервал прийдеться збільшити до 1 м. Завчасний або спізнїлий початок повороту руля (рис. 1.92, а, б) приводять до зіткнення з автомобілями, що перебувають на стоянці.

Слід зазначити, що заїзд на стоянку переднім ходом, незважаючи на його видиму простоту, має ряд недоліків: за час стоянки поруч можуть зупинитися транспортні засоби, які будуть серйозно перешкоджати виїзду зі стоянки (рис. 1.93, а, б).

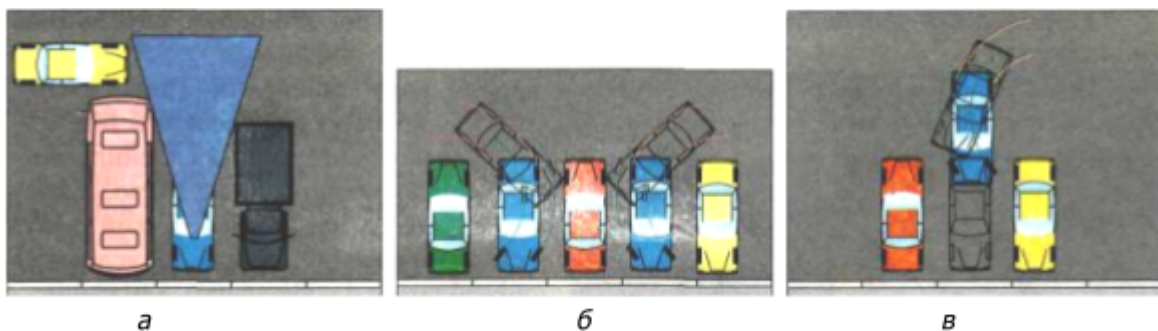

Рис. 1.93. Виїзд зі стоянки заднім ходом

Для безпечного виїзду (рис. 1.93, в) треба, утримуючи кермо в положенні прямо, відїхати назад так, щоб передні колеса порівнялися із краєм транспортних засобів, що стоять поруч, і вже потім почати поворот руля вправо або вліво залежно від напрямку подальшого руху.

Заїзд на стоянку заднім ходом на перший погляд більш складний, чим заїзд переднім ходом, однак така складність компенсується простотою подальшого виїзду. Схема заїзду на стоянку, розташовану праворуч, заднім ходом показана на рис. 1.94.

Рис. 1.94. Заїзд на стоянку заднім ходом

Для виконання заїзду на стоянку заднім ходом необхідно:

- 1) з виконанням вимог зупинки зміститися вліво і зупинитися в положенні А (рис. 1.94, а);
- 2) оцінити дорожню обстановку позаду, включити задню передачу і покажчик правого повороту;
- 3) розвернутися на сидінні вправо назад, голову повернути назад, лівою рукою взяти кермо в положенні цифри 12 умовного циферблата і плавно почати рух;
- 4) проїхавши до положення Б (його можна визначити як уявну пряму, що з'єднує голову, правий задній край заднього скла і середню стійку дальнього автомобіля, що стоїть на стоянці, або в перші рази можна приймати як відстань до заїзду на стоянку в 1,5 м), почати повертати кермо вправо. При цьому необхідно постійно контролювати дорожню обстановку позаду, оскільки під час такого руху ліва передня частина вашого автомобіля зміщується убік проїзної частини і може бути створена небезпека транспортним засобам, що рухаються позаду, а також проходження обох задніх країв вашого автомобіля. Для контролю проходження лівого заднього крила доцільно використовувати ліве зовнішнє дзеркало заднього виду;
- 5) коректувати траєкторію руху кермом таким чином, щоб у момент, коли ваш автомобіль буде перебувати під кутом 45° , його права середня стійка була напроти ближнього заїзду на стоянку;
- 6) як тільки автомобіль почне займати паралельне положення (рис. 1.94 положення В), повернути кермо в положення прямо;
- 7) продовжуючи рух прямо, контролювати місце зупинки автомобіля (положення Г).

Заїзд на стоянку, розташовану ліворуч по ходу руху (рис. 1.95), принципово не відрізняється від заїзду на праву, однак має ряд особливостей:

- 1) розвертатися на сидінні необхідно вліво назад, голову повернути назад, правою рукою взяти кермо в положенні цифри 12 умовного циферблата і плавно почати рух;
- 2) необхідно враховувати зміщення убік правої передньої частини вашого автомобіля;
- 3) постійно контролювати наявність транспортних засобів по обидва боки;

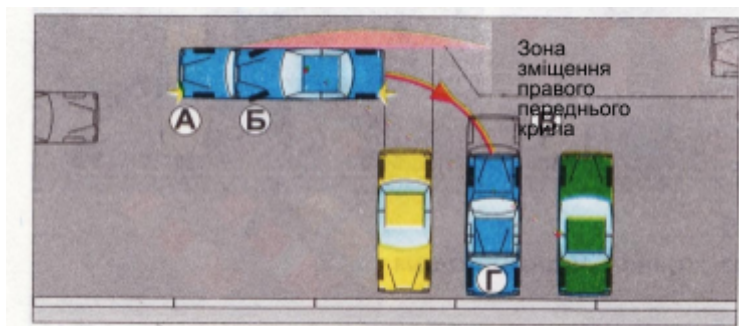

Рис. 1.95. Заїзд на стоянку заднім ходом уліво

- 4) при наближенні задньої частини вашого автомобіля до транспортних засобів, що перебувають на стоянці, необхідно швидко розвернутися на сидінні вправо назад, голову повернути назад і оцінити проходження правого заднього крила.

Якщо дозволяє місце на проїзній частині, для полегшення заїзду на стоянку, його можна виконувати збільшуючи бічний інтервал (рис. 1.96, а) або із дворазовим маневруванням (рис. 1.96,б).

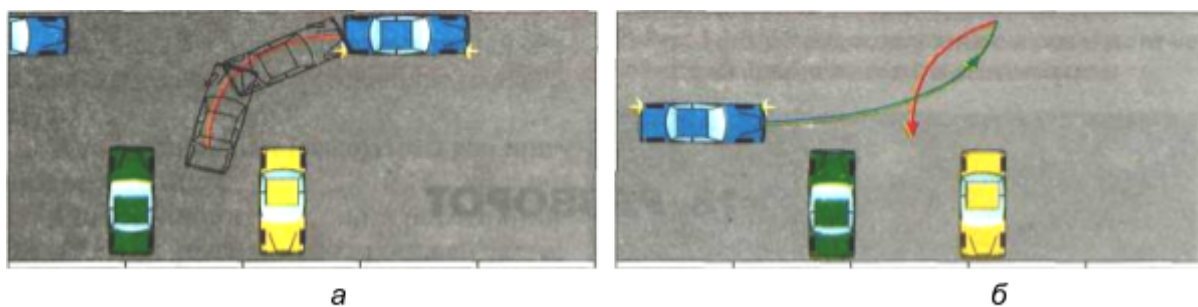

Рис. 1.96. Варіанти заїзду на стоянку заднім ходом

При виїзді зі стоянки переднім ходом необхідно пам'ятати, що траєкторія руху задніх коліс під час повороту зміщується убік повороту щодо траєкторії передніх коліс. Для попередження наїзду на транспортний засіб, що перебуває на стоянці, потрібно починати рух прямо і тільки після проходження половини вашого автомобіля щодо нерухомих транспортних засобів, можна починати поворот руля убік запланованого виїзду (рис. 1.97, б).

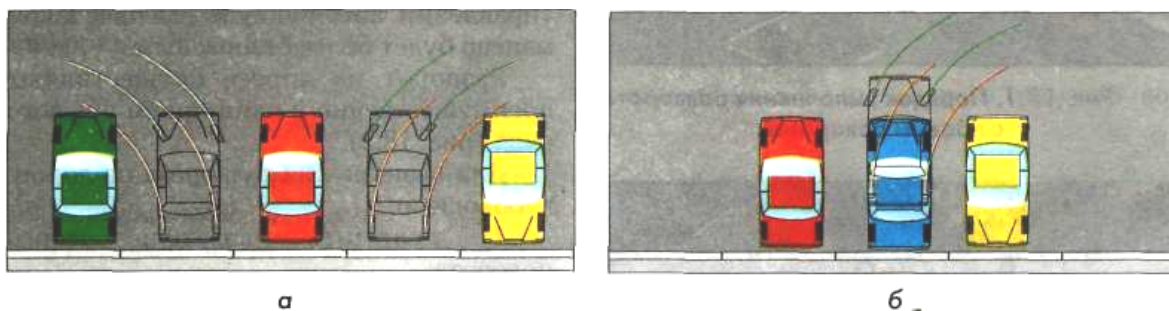

Рис. 1.97. Виїзд зі стоянки переднім ходом

Правилами дорожнього руху в окремих випадках дозволяється стоянка на тротуарах легкових автомобілів і мотоциклів, які можуть бути поставлені на краю тротуарів, де для руху пішоходів залишається не менше 2 м. У зв'язку з можливістю ушкодження підвіски і піддона картера вашого автомобіля заїзд на тротуар для стоянки має свої особливості (рис. 1.98).

Для попередження ушкодження гуми коліс об бордюрний камінь, потрібно під'їжджати до нього під кутом і частково повертати кермо автомобіля. Звичайно кут між горизонтальною віссю переднього колеса і бордюрним каменем повинен становити 30-45°.

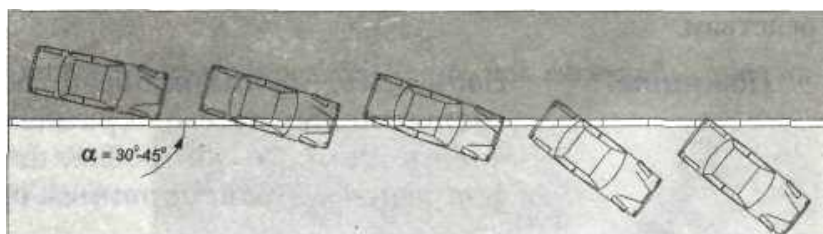

Рис. 1.98. Заїзд на тротуар для стоянки

Рухаючись на мінімальній швидкості накатом, під'їжджають до бордюру і впираються в нього правим переднім колесом, після чого включають першу передачу і, натискаючи на педаль подачі палива, по черзі виїжджають на тротуар всіма колесами автомобіля. З'їжджати із тротуару також треба під кутом, утримуючи автомобіль під час з'їзду з бордюру натисканням на педаль гальма.

Типові помилки:

- неправильно обране вихідне положення;
- неправильно обраний момент керування кермом;
- заїзд на стоянку під кутом;
- після зупинки не можна відкривати двері автомобіля;
- не включений показчик повороту;
- неправильно визначене положення руля прямо.